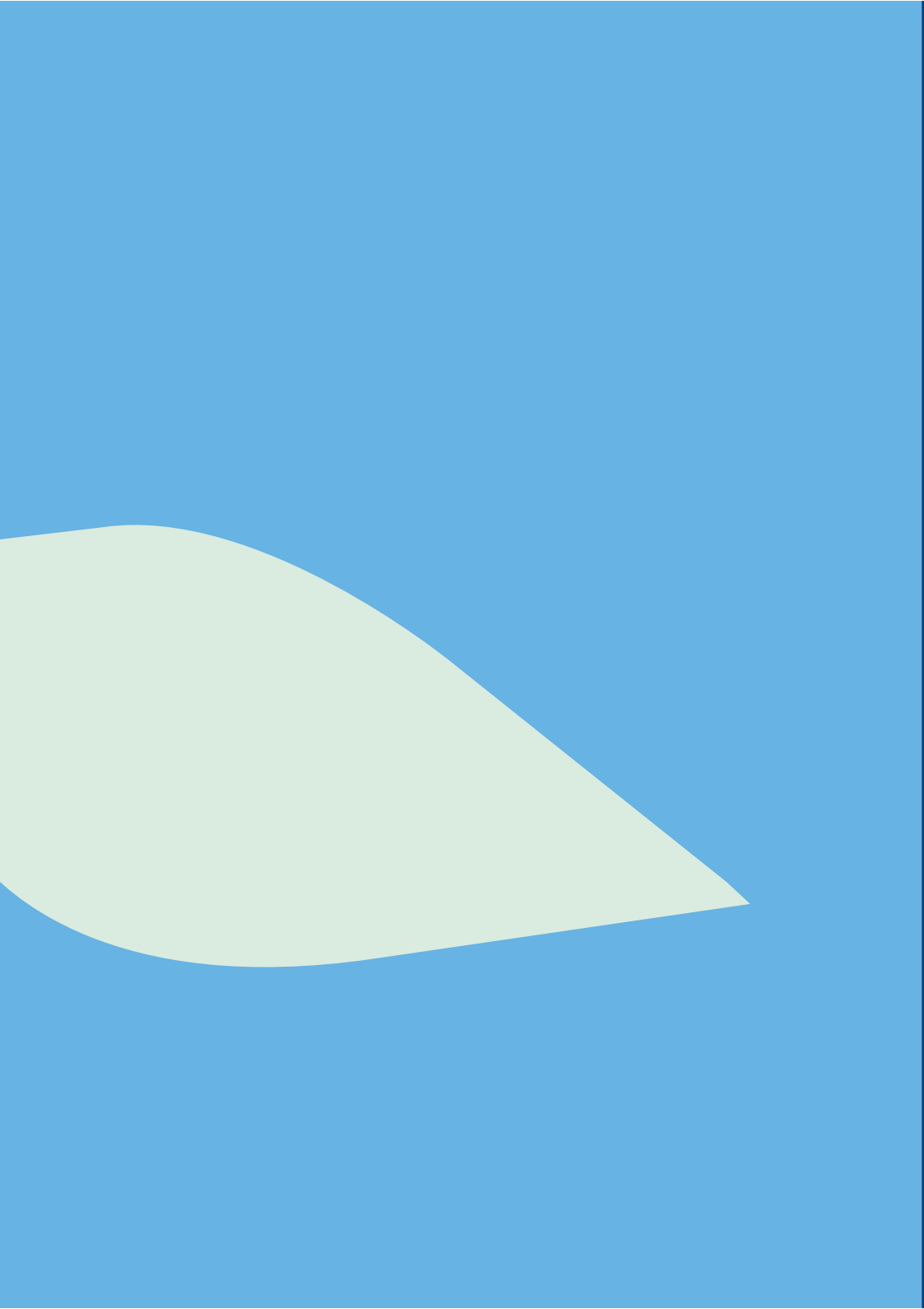

Madordning

for daginstitutioner i
Rudersdal Kommune

RUDERSDAL
KOMMUNE

Baggrund

Folketinget besluttede i 2008, at alle børn i daginstitutioner senest den 1. januar 2010 skal tilbydes et sundt måltid mad midt på dagen.

Madordningen er forudsat fuldt forældre-betalt for de forældre, der ikke er omfattet af økonomisk fripladstilskud eller søsken-detilskud. I den forbindelse har Folketinget besluttet, at kommunerne for at finansiere madordningen kan hæve forældrebetalingens andelen fra de nuværende 25 % til 30 % af nettodriftsudgiften.

Kommuneaftalen for 2010 mellem Kommunernes Landsforening og regeringen rykker sluttidspunktet for indførelse af madordningen fra 1. januar 2010 til 1. januar 2011, med mulighed for gradvist at indføre ordningen i 2010, med tilhørende differentieret forældrebetalingstakst. Den længere frist for opstart er aftalt mellem Kommunernes Landsforening og Regeringen, for at kommunerne rent faktisk kan nå at få ombygget køkkener, indgået aftaler med leverandører mv.

Madordningen i Rudersdal Kommune

I Rudersdal Kommune indføres ordningen gradvist. I nogle områder vil madordningen starte til januar 2010, hvor andre vil være klar til januar 2011.

Madordningen i kommunen vil være en blanding af lokal produktion i institutio-

nerne/husene og levering fra ekstern leverandør.

Den gradvise indførelse af madordningen skal bl.a. ses i sammenhæng med den kommende udmøntning af den kommunale vision for planlægning af daginstitutionernes fysiske rammer og placering. Her vil kommunalbestyrelsen træffe beslutning om hvilke institutioner, der skal ske ændringer for. Nogle af børnehuse skal bygges om eller skal indgå i et helt børnehus. I forbindelse med de beslutninger, der skal træffes, vil etablering af store daginstitutionskøkkener indgå i kommunalbestyrelsens beslutningsgrundlag, således at målet om lokal madproduktion kan opfyldes i størst muligt omfang.

2010 og 2011

Alle Rudersdal Kommunes knap 1.000 vuggestuebørn og ca. 700 af kommunens 2000 børnehalebørn vil få frokost via madordningen fra 1. januar 2010.

Vuggestuebørnene er allerede i dag omfattet af en fuldkost madordning, hvilket de vil fortsætte med under den nye madordning. Derudover vil der blive produceret frokost til børnehalebørnene i enten institutionernes egne køkkener, i et nærliggende børnehus eller via ekstern leverandør. Hovedparten af maden produceres i institutionerne.

De institutioner, der er omfattet af madordningen for både vuggestue- og børnehavebørn fra 1. januar 2010 er:

- ▶ **Institution Ravnsnæs** (Børnhuset Høsterkøb, Børnhuset Sjælsø, Kastaniebakken, Natur- og Skovbørnehaven, Eskemosepark)
- ▶ **Institution Skovly** (Mælkebøtten, Børnhuset Frederik Clausens Vænge, Skovlyhuset, Ravneholm skovbørnehave, Søvej)
- ▶ **Institution Vedbæk** (Gøngehuset, Bøgehøjen, Flintehøj, Grønærten)

samt følgende selvejende institutioner:

- ▶ Vedbæk Børnehus
- ▶ Børnhuset Skovstjernen
- ▶ Sct. Georgs Gårdens vuggestue
- ▶ Bukkebruse
- ▶ Skyttebjerg

I løbet af 2010 og senest 1. januar 2011 indføres madordningen for børnehavebørnene i følgende institutioner:

- ▶ **Institution Ruderen** (Børnehaven Keilstruplund, Børnhuset Solstrålen, Skovmærket, Rudolf Steiner Børnehaven "Sommerfuglen", Ellesletten, Skovlytoften)
- ▶ **Lyngborg** (Lyngbakken, Spirehuset, Tryllehuset, Baghuset)
- ▶ **Birkerød** (Birkemosen, Stenhøjgårdsvej, Smørhullet, Kongebroen, Abildgården, Fredsholm)
- ▶ **Kikhanen** (Troldehøj, Mariehøj, Kernehuset/Æblegården, Tudsen)
- ▶ **Holte** (Karethen, Junglehuset, Sneglehuset, Vangebovej, Elverhøj, Mølleåen)
- ▶ **Vedbæk** (Kohavehuset)

Samt i følgende selvejende institutioner:

- ▶ Myretuen
- ▶ Vængebo
- ▶ Gerners Børnehus
- ▶ Egevang
- ▶ Solsikken
- ▶ Nærum Menighedsbørnehave
- ▶ Egehegnet

Fem børnehuse får i perioden frem til nytår ombygget deres køkkener til såkaldte samproduktionskøkkener, hvor der skal laves mad til eget børnehuse og andre nærliggende børnehuse. Det gælder børnehuse Bøgehøjen, Mælkebøtten, Sjælsøhuset, Kastanjebakken og Æblegården/Kernehuset. Ombygningerne følger tidsplanen, og vi forventer, at køkkenerne står klar til jul, så der kan laves mad fra 1. januar.

Efter jul igangsættes etape to, hvor en række øvrige samproduktionskøkkener etableres, så de kan stå klar til at levere mad i løbet af 2010 og senest 1. januar 2011. Fra 1. januar 2011 vil alle vuggestue- og børnehavebørn være omfattet af madordningen.

Når et barn indtræder i madordningen, vil takststigningen blive varslet 3 måneder i forvejen, hvis det sker i løbet af 2010 - dog undtaget perioden 1. januar til 1. april, hvor varslingsperioden er forkortet til én måned. Hvis man indtræder 1. januar 2011 sker varslingen i forbindelse med kommu-

nalbestyrelsens vedtagelse af budgettet for 2011.

Kommunalbestyrelsen har bevilget i alt 12 millioner kr. til ombygninger, indkøb af hårde hvidevarer mv. i forbindelse med indførelse af madordningen.

Forskellige køkkentyper

Institutionernes/husenes køkkentyper betegnes som samproduktions-, produktions- eller anretterkøkken. Samproduktionskøkken betyder, at køkkenet producerer mad til eget hus samt et eller flere andre huse. Et produktionskøkken producerer mad til eget hus, og anretterkøkken betyder, at huset modtager mad fra enten et andet hus eller ekstern leverandør.

Som udgangspunkt vil institutionernes/husenes madplan være bygget op med 3 dage, hvor der serveres varme retter og 2 dage, hvor der serveres kolde retter. Den varme mad vil bestå af en fiskedag, en vegetar/suppe/grøddag og en køddag. Den kolde mad vil være f.eks. salater, kyllingespjyd eller rugbrød med pålæg.

Madens kvalitet

Rudersdal Kommune ønsker en madordning med fokus på kvalitet og sundhed. Derfor har kommunen opstillet en række detaljerede krav til maden, som har til formål at sikre en ensartet og tilfredsstillende madkvalitet. De overordnede linjer i disse krav er som følger:

► Børnene i kommunens børnehuse skal tilbydes sund mad, som er ernæringsrigtig, varieret, velsmagende, spændende og tilstrækkelig, og som giver en oplevelse af hjemmelavet mad i størst mulig omfang. Maden skal tilberedes og serveres, så den er appetitlig og indbydende.

► Maden skal overholde Fødevarestyrelsens anbefalinger og vejledninger for kost til vuggestue- og børnehavebørn, hvilket vil sige, at de overordnede retningslinjer for anbefalet indtag af fedt, kulhydrater, proteiner, kostfibre, vitaminer og mineraler skal overholdes. Desuden skal Rudersdal Kommunes Mad- og måltidspolitik (kan hentes www.rudersdal.dk/madordning.aspx) fungere som overordnet ramme, herunder at der f.eks. anvendes årstidens frugt og grønt, og at forarbejdede produkter indeholder så få tilsætningsstoffer som muligt.

► Maden skal være med "bid i", og børnene skal kunne se, hvad de spiser. Børnene skal præsenteres for såvel traditionel dansk mad som retter fra andre lande, så de får forskellige og varierede smagsoplevelser.

► Råvarer, der benyttes til produktionen, skal være af høj kvalitet, dvs. 1. sortering. Kommunen ser gerne, at der benyttes økologiske råvarer.

Disse krav gælder uanset om leverandøren er et samproduktionskøkken eller

ekstern leverandør.

Madens levering

De huse, som bliver indrettet med anretterkøkken, vil få leveret mad fra et samproduktionskøkken (med undtagelse af Baghuset og Tryllehuset som fortsætter med levering fra Plejecenter Frydenholm).

Der bliver leveret varm mad tre gange om ugen. Ved to af de varme leveringer, skal der ligeledes medbringes kold mad til dagen efter. Hver mandag skal der leveres varm mad.

Maden skal leveres direkte til det enkelte børnehus i tidsrummet mellem kl. 9.45 og 11.15. Det er leverandørens ansvar, at maden leveres i en emballage, som sikrer korrekt temperatur indtil servering.

Madpakker til skovbørnehaverne skal ligeledes leveres tre gange pr. uge, medbringerende mad til de to øvrige dage. Levering for skovbørnehaverne skal dog ske senest kl. 9.00. En af skovbørnehaverne har meddelt, at de selv vil stå for madpakkerne.

Leveringen af maden vil blive varetaget af kommunens beredskabsafdeling.

Takststigninger

KL og regeringen har indgået en aftale, der forudsætter, at kommunerne ikke får ekstra udgifter til driften af frokostord-

ningen. Folketinget har derfor vedtaget den 24. november i år, at kommunerne kan hæve forældrebetalingens andelen fra 25% til 30% af driftsudgifterne. Kommunalbestyrelsen har vedtaget, at anvende denne mulighed. Det betyder, at forældrebetalingen stiger, når et barn er omfattet af madordningen.

Hvis kommunalbestyrelsen ikke hævede taksterne, ville kommunen være nødt til at hæve det kommunale tilskud til nedsættelse af forældrebetalingen eller alternativt finde besparelser andre steder i det kommunale budget.

Hvordan er forældrebetalingen beregnet?

Forældrebetalingen er defineret som en procentdel af, hvad det koster kommunen at have et barn i dagtilbud. Nærmere bestemt er betalingen beregnet ud fra de udgifter (inkl. moms) der vedrører udførelsen af den pædagogiske opgave, hvilket betyder, at udgifter til myndighedsopgaver og fast ejendom ikke kan indregnes i betalingen.

I nedenstående eksempler er forældrebetalingen opgjort for de tre mest anvendte pasningstilbud. Der er tale om en beregning af takster ud fra to forskellige bruttodriftsudgifter. I den ene indgår udgiften til madordning, mens det ikke er tilfældet i den anden:

Omkostningerne til en vuggestueplads i

2010 er 128.700 kr.

Heraf er forældrebetalingens andelen i 2010 30 %, 38.610 kr.

Fordelt på 11 måneder er forældrebetalingen 3.510 kr. pr. måned.

Omkostningerne til en børnehaveplads med madordning i 2010 er 75.900 kr.

Heraf er forældrebetalingens andelen i 2010 30 %, 22.770 kr.

Fordelt på 11 måneder er forældrebetalingen 2.070 kr. pr. måned.

Omkostningerne til en børnehaveplads uden madordning i 2010 er 71.280 kr.

Heraf er forældrebetalingens andelen i 2010 25 %, 17.820 kr.

Fordelt på 11 måneder er forældrebetalingen 1.620 kr. pr. måned.

For de børn, der er omfattet af madordningen, stiger taksterne med ca. 550 kroner om måneden i 11 måneder årligt.

Ud over stigningen i forældrebetalingen har kommunalbestyrelsen fastholdt det nuværende tilskud til den nuværende madordning for vuggestuebørn på i alt 5,2 millioner kr. (2009-tal) og givet et ekstra tilskud til søskendetilskud og økonomiske fripladser på i alt 2,5 million kroner. Der gives som en overgangsordning et mindre kommunalt tilskud til nedsættelse af taksten for småbørnspladser og skovbørnehavepladser på i alt 86.500 kr. i 2010.

Madordningen vil med den kvalitet, der

ønskes, ikke kunne løbe rundt økonomisk, hvis ikke forældrebetalingen stiger for alle børn.

Vuggestuebørn

Alle vuggestuebørn fortsætter med den nuværende fuldkostordning, og vil derfor ikke opleve en grundlæggende forskel på det, de får tilbudt nu, og efter madordningen er indført.

Taksten stiger for samtlige vuggestuebørn pr. 1. januar 2010. Dvs. at forældre til vuggestuebørn indskrevet i en integreret institution, hvor børnehavebørnene først kommer med på madordningen i løbet af 2010 2011, også skal betale den forhøjede takst fra 1. januar 2010.

Der vil altså ikke være tale om differentieret takststigning for vuggestuebørnene – som det er tilfældet for børnehavebørnene, fordi alle vuggestuebørn tilbydes mad.

Taksten for dagplejebørn ændres ikke.

Børnehavebørn

Forældre til børnehavebørn vil opleve en differentieret takststigning, hvilket vil sige, at der først skal betales den forhøjede takst, når barnets institution bliver inkluderet i madordningen - senest 1. januar 2011.

Såfremt børnehavebørnene i et børnehus omfattes af en frokostordning i løbet af

2010, skal kommunen varsle takststigningen til 30% af den nye driftsudgift med 3 måneders varsel (med undtagelse af perioden 1. januar til 1. april, hvor varselperioden er nedsat til én måned).

Køkkenpersonale

Madordningen vil medføre, at der sker ændringer i køkkenpersonalets arbejdsforhold. Derfor har kommunen i samarbejde med konsulentfirmaet Kantine Konsulenterne sammensat et kursus, som skal sikre, at køkkenpersonalet vil være i stand til at håndtere de udfordringer, madordningen giver. Det drejer sig bl.a. om sikring af madkvaliteten, produktion af et større antal portioner, transport og indkøb. Alle medarbejdere i institutionernes køkkener vil have gennemgået dette kursus, inden madordningens start.

Derudover skal to ansatte fra hvert børnehus med anretterkøkken deltage i et hygiejnekursus.

Dispensation fra madordningen

I helt særlige tilfælde kan et barn blive undtaget fra tilbuddet om frokostmåltid.

To betingelser skal, jævnfør "Vejledning om dagtilbud, fritidshjem og klubtilbud 2009", være opfyldt.

1) Barnet skal have en lægedokumenteret allergi eller anden sygdom, der

kræver speciel kost.

2) Kommunalbestyrelsen skal efter en konkret vurdering finde, at kommunen ikke på forsvarlig vis kan tilbyde barnet frokost i daginstitutionen.

Såfremt de to betingelser er opfyldt, kan barnet undtages fra tilbuddet om mad med en nedsættelse af forældrebetalingen til følge. Dagtilbud til børn foretager den konkrete vurdering.

Vejledningen forholder sig ikke til børn, hvor forældrene af religiøse grunde ønsker, at der tages særlige kosthensyn. Kommunalbestyrelsen har dog ønsket, at Dagtilbud til børn i helt særlige situationer kan træffe beslutning om hel eller delvis fritagelse.

Blanket til brug for ansøgning om dispensation findes på madordningens hjemmeside hjemmeside:
www.rudersdal.dk/madordning.aspx

“Smag maden”-arrangementer

For at forældre og andre interesserede kan få mulighed for at smage den mad, børnene vil få serveret, vil produktions- og samproduktionskøkkenerne arrangere “smag maden”-arrangementer.

Her vil det være muligt at prøvesmage eksempler på de retter, der kommer til at indgå i madordningen.

Datoerne for disse arrangementer vil løbende blive meldt ud.

Spørgsmål

Spørgsmål bedes rettet til institutionslederen for barnets børnehus.

På madordningens hjemmeside kan alle relevante dokumenter, nyhedsbreve, referater mm. findes.

Adressen er: www.rudersdal.dk/madordning.aspx

Dagtilbud til Børn
Administrationscentret
Stationsvej 36
3460 Birkerød
www.rudersdal.dk

Mail:
dagtilbud@rudersdal.dk

Åbningstid
Mandag-onsdag kl. 10-15
Torsdag kl. 10-17
(Borgerservice, Jobcenter
og Byplan dog til kl.
17.30)
Fredag kl. 10-13

Telefontid
Man-ons kl. 8.30-15.00
Torsdag kl. 9.00-17.00
Fredag kl. 8.30-13.00